

Napsali o nás v časopise Zápraží. . .

Volnočasový herní park Radost je jiný

Petra Prokopová, vedoucí úřadu a autorka úvodního textu, Markéta Holá Mišková, autorka rozhovoru a foto

V prázdninovém čísle časopise Zápraží (časopis pro kraj jihovýchodně za Prahou) je uveřejněn rozhovor s paní Petrou Jirkovskou. A protože se celý rozhovor točí kolem našeho nového hřiště, na jehož realizaci se paní Jirkovská nemalou částí podílela a ve spolupráci s paní starostkou a všemi zhotoviteli se jí podařilo dílo dotáhnout do zdárného konce, myslím si, že by bylo vhodné celý tento rozhovor uveřejnit i v našem Zpravodaji. Se souhlasem autorky rozhovoru Markétou Holou Miškovou a šéfredaktorkou Zápraží paní Alenou Kvasničkou vám rozhovor předkládáme v nekrácené podobě a děkujeme jim.

Ve Velkých Popovicích vyrostl nový volnočasový park, který nás s dětmi ZCELA NADCHL! Mimo klasických herních prvků, klecového hřiště a krásného výukového dopravního hřiště se od jiných odlišuje tím, že zde najdete návody na různé hry, na které si mnozí ještě mohou pamatovat ze svého dětství. Co třeba taková hra na krvavé koleno? Vzpomenete si ještě na to, jak se hrála?

Povídaly jsme si s autorkou konceptu areálu a duchovním tvůrcem těchto naučných tabulí Petrou Jirkovskou, mj. také grafičkou a šéfredaktorkou Velkopopovického zpravodaje. V rozhovoru si budeme tykat, s Petrou nás pojí nejen profese, ale i dlouholeté přátelství.

► Na koncepci areálu ses velmi podílela, co tě k tomu vedlo?

PJ: V naší obci již velmi dlouho chyběl vybavený funkční herní prostor. Konečně nastal správný čas a ideální místo, které naše obec našťastí má, mohlo dostat plného využití. Občanům byly v období tří let předloženy dvě varianty řešení, které se ale nesetkaly s úplně kladnou odezvou. Před rokem se uskutečnilo setkání s občany v naší knihovně, aby se o tom diskutovalo. Já si na toto setkání nachystala celkem zpracovaný návrh, který jsem tam představitelům. Byl přijat velmi kladně a současné vedení obce ho plně podpořilo, za což všem velmi děkuji.

► Petro, ráda bych se v našem rozhovoru věnovala tématu, kterým si váš sportovně-herní areál udělala trochu jiným. Jak jsi přišla na nápad dát dohromady informační tabule s pravidly na všechny ty hry?

PJ: Jsem takový tvůrčí člověk, ráda věci dotahuji do detailů, které je pak učiní zajímavějšími. A samozřejmě jsem se při práci na toto téma ve vzpomínkách vracela do svého dětství. Dnešní děti žijí v jiné době, baví se jinak, ale i tak mi přišlo zajímavé připomenout rodičům nebo paním učitelkám, na čem vyrůstala starší generace. Děti si stále rády hrají, ale někdy je třeba jim ukázat, jak na to.

► Pro jaké děti jsou hry určené a má nějaký důvod jejich rozmístění v areálu?

PJ: Zajímavé na těch hrách je to, že se může dítě zabavit samo, ve dvojici nebo menší či velké partě a užít si spousty legrace. Ke hram vybízejí cedule, které jsou rozmístěny tam, kde se hry dají hrát. Ať už je to louka, asfaltový herní plácek, odpočinková zóna pod stromy, nebo třeba přímo místo k tomu určené, např. vhodný prostor na cvrnkání kuliček.

► Zabaví se i dospělí?

PJ: A o tom to je – tu svou hru si tam prostě najde každý, nehledě na věk či počet hráčů. Navíc ti starší si mohou návodem nejdříve osvěžit paměť a posléze zasvětit do her ty nejmenší.

► Z jakých zdrojů jsi čerpala a bylo to časově náročné?

PJ: Samozřejmě nejvíce internet, ale nebylo to úplně tak snadné, jak by se mohlo zdát. U spousty her se pravidla rozcházel. Není divu, pravidla si léta každý upravoval dle lokality nebo dle toho, jak se přenáší z generace na generaci. Pátrala jsem ale i v knihách – např. v *Encyklopedii her* od Miloše Zapletala nebo *333 her a zábav pro pionýry*. A ano, času to opravdu zabralo dost, ale když tě něco baví, čas je relativní.

► Zvládnou si hry zahrát děti i bez vedení a dozoru dospělých?

PJ: Každé dítě, které umí číst, je zvědavé a vrhne se na přečtení návodu, tak to jistě zvládne. Ale popravdě, myslím si, že zvědaví budou spíš rodiče a po přečtení je to třeba motivuje k tomu, hru dětem vysvětlit a zahrát si ji s nimi – to byl můj záměr.

Osobnost: Petra Jirkovská, 48 let

- > Žije s rodinou ve Velkých Popovicích 7 let
- > je vdaná, má syna Honzu
- > vystudovala střední odbornou školu polygrafickou, obor grafik tištěných médií
- > pracuje mj. jako šéfredaktorka a grafička Velkopopovického zpravodaje
- > záliby: rodina, pes, zahrádka a sport (volejbal)

► Která nebo které hry byly tvoje nejoblíbenější, když jsi byla malá?

PJ: Jee, těch bylo určitě víc. Vyrůstala jsem na vesnici a nejlepší to vždy bylo v partě. Hned po škole jsme měli sraz na hřišti nebo na plácku, s sebou míč nebo skákací gumu a už to jelo. Určitě pikola nebo hra s míčem polívka se vaří. O prázdninách, když se setmělo a mohlo

se být venku déle, tak nesmělo chybět strašidelné krvavé koleno.

► Zjišťovala jsi si i informace o historii her?

PJ: No, původně to nebylo záměrem, hledala jsem hlavně pravidla, ale postupně jsem na informace o historii narazila a přišlo mi to natolik zajímavé, že součástí textů nakonec je.

► A co tě v historii her zaujalo?

PJ: Překvapilo mě zjištění, jak až moc staré některé hry jsou. A pobavil mě například fakt, kdy herní vášeň hraní kuliček v době, kdy nebyl ještě asfalt, ochromila Norimberk tak, že v roce 1503 místní koncil musel vydat nařízení příkazující hrát pouze mimo město.

► S hřištěm byla jistě spousta práce, zvládla sis už nějakou hru zahrát?

PJ: I když jsem na hřišti při jeho výstavbě byla i pětkrát denně, hru jsem si tu ještě žádnou zahrát nestačila, ale chystám se na to. Spíš stále přemýšlím, čím to ještě vylepšit. Nicméně je nedlouho po otevření a nejvíc mě baví z dálky pozorovat, jak se tam děti baví a nevědí kam dřív.

► Překvapilo tě, že nějaké hry, které byly dříve běžné, už děti neznají?

PJ: Ano, provoz jsme zahájili oslavou Dětského dne, kde děti plnily za odměny různé úkoly. Jedním z nich bylo klasické skákání panáka a mnohé opravdu netušily, co to je, a dělala jim problém i koordinace pohybu.

► Znájí dnešní děti rozpočítávadla?

PJ: Tohle je hezká otázka. U skoro každé hry pravidla říkají: „Rozpočítávadlem se určí ten, který hru začne...“ A teď zavzpomínej, kolik se ti jich vybaví? Zdálo se mi to hezké téma, a tak na jedné z cedulí jich najdeš rovnou jedenáct.

► Jaká pravidla by měli návštěvníci hřiště při používání her dodržovat?

PJ: Moc bych si přála, aby si lidé vážili věcí, které

mají zadarmo k dispozici, a mysleli na to, že po nich přijdou další a budou si chtít také zahrát. Že si někdo dal tu práci a ty věci tam pro ně v dobré víře nachystal. Když si něco půjčím, měl bych to pak zase v pořádku vrátit a uklidit na své místo. Když je někde nějaký zákaz či prosba, budu to respektovat a dodržovat. Možná by se na to mohli lidé mezi sebou navzájem i upozornit. Nevím, čím to je, obávám se, že jakousi volnějším výchovou, ale někteří se opravdu chovat neumějí. Chodím tam večer okouknout situaci a nacházím hračky rozházené po areálu, něco zničené, bohužel už i ukradené, a je mi z toho smutno.

► Máš už nějaké ohlasy na hřiště?

PJ: Ano, a moc mě těší, že jen pozitivní. Možná si dovolím i odcitovat hodnocení z obecního FB, které mě opravdu velmi potěšilo: „Právě jsem se vrátil z hřiště na Radosti a musím říct, že jsem nadšený. Hřiště vypadá opravdu skvěle – je to promyšleně navržený prostor plný herních prvků, které potěší nejen děti, ale i dospělé. Každý si tu najde to své – od lezeckých prvků a skluzavek po místa pro odpočinek, pohyby i setkávání. Je vidět, že návrh vznikl s láskou, důrazem na detail a hlubokým pochopením potřeb všech generací. Velké poděkování patří autorce návrhu Petře Jirkovské, která vytvořila místo, které doslova vybízí k radosti, hravosti a vzájemnému sdílení. Přeji všem návštěvníkům, ať zde prožijí mnoho krásných chvil, smíchu, pohody a přátelských setkání. A zároveň si přeji – a věřím – že si lidé toto místo oblíbí natolik, že ho budou chránit, vážit si ho a udržovat ho v takové podobě, aby mohlo sloužit ještě dlouhá léta.“ Areál teď prochází počáteční zatěžkávací zkouškou, ještě se plánují dodělávky a vylepšení. Bude třeba se o něj pravidelně starat a pečovat o něj. Věřím, že se o to náš provozovatel a správce – obecní úřad řádně postará.

Děkuji za rozhovor a přeji, ať hřiště dlouho vydrží a přinese všem spoustu radosti. ■

Seznam her s návody na naučných tabulích

- **Je nás víc, skupinové hry na lousce:** Honzo, vstávej; Polívka se vaří; Na ovečky a vlka; Pikola; Cukr, káva, limonáda, čaj, rum, bum; Hu-tu-tu-tu; Rybičky, rybáři jedou
- **Veselé skupinové retrohrátky:** Všechno lítá, co peří má; Přijela tetička; Krvavé koleno
- **Zabaví se i nejmenší:** Chodí pešek okolo; Zlatá brána; Hlava, ramena, kolena, palce; Zajíček v své jamce; Tichá pošta; Čáp ztratil čepičku; Na kocoura a myš
- **Hry na plácku:** Skákání panáka; Balónová školka; Švihadlová školka; Twister; Skákání přes gumu
- **Deskovky v odpočinkové zóně:** Člověče, nezlob se; Mlýn; Dáma nebo šachy
- **Hry s kostkami v altánu**
- **Rozpočítávadla jsou na tabuli u herního plácku**

Volnočasový herní park Radost

- **Určený pro:** všechny věkové generace, vstup volný, pro uživatele je závazný návštěvní řád
- **Provozovatel a správce hřiště:** Obecní úřad Velké Popovice, T: 323 665 230 (podatelna)
- **Nahlášení závad provozovateli:** oddělení OSMI – Veronika Divišová, T: 601 505 414 nebo formulář na webu obce > sekce Pro občany – Hlášení závad, nedostatků a připomínek
- **Za úklid odpovídají:** Technické služby Velké Popovice, p. o., T: 323 665 376
- **Provozní doba areálu:** jaro 8–19 h., léto 7–21 h., podzim 8–19 h., zima 8–17 h.
- **Herní zóny:** klecové hřiště, dopravní hřiště, malý a velký fotbal, hravý skok daleký, pétanque, kuličky, stolní tenis, kuželky, herní asfaltový plácek, workout, fitness prvky, herní dětské prvky, lanovka, altán a odpočinková zóna s deskovkami a ohništěm

Zahrajte si na KRVAVÉ KOLENO

Krvavé koleno je akční dětská hra, kde adrenalin navodí už její název. Jedná se o hru, kterou hrávaly velmi malé děti na Moravě a ve Slezsku, známou pod jménem krvavý dědek. Větší část hry je založena na opakování dialogu postavy maminky s krvavým kolenem, poté se děti chytou za ruce, začnou chodit dokola a odpočítávat čas slovy „První hodina odbila, lampa ještě svítila, druhá hodina odbila...“ (parafráze Erbenovy balady z Kytice). V určité chvíli máma vykřikne „Lampa zhasla“ a krvavé koleno se vrhne na ostatní. Koho chytí, ten se stane krvavým kolenem a znovu probíhají všechny dialogy v nezměněné podobě.

Pravidla hry:

Hráči si zvolí dva ze svého středu – jeden představuje krvavé koleno, druhý matku, ostatní jsou děti. Krvavé koleno odejde stranou, ideálně tam, kde nebude vidět (mysleme si, že je to kůlna). Jedno dítě se jde projít, uvidí krvavé koleno, které ho vyděsí, a přijde s křikem se slovy: „Mami, mami, v kůlně straší!“ Matka to zamítne a vymyslí si, co asi dítě ve skutečnosti zahlédlo, například: „Ale kdepak, to byly jen tátovy montérky.“ A tak tam jde další dítě. Po vystřídání všech dětí se tam nakonec jde podívat matka a „objeví“ krvavé koleno. Následuje tolik oblíbený rozhovor mezi nimi, přičemž je důležité, aby krvavé koleno mluvilo hrozně strašidelným hlasem.

M: „Kdo jsi?“ **K:** „Krvavý koleno.“

M: „Kde spíš?“ **K:** „Na lidských kostech.“

M: „Čím se přikrýváš?“ **K:** „Lidskou kůží.“

M: „Co máš pod hlavou?“ **K:** „Lidské vlasy.“

M: „Co máš v levé kapse?“ **K:** „Vidličku.“

M: „Co máš v pravé kapse?“ **K:** „Nůž.“

M: „Čím se živíš?“ **K:** „Děťmi!“

M: „A kdy si pro ně přijdeš?“ **K:** (Pošeptá matce čas.)

Pak všechny děti s matkou v hloučku odříkávají: „První hodina odbila, lampa ještě svítila, druhá hodina odbila, lampa ještě svítila...“ atd., až se dostanou k hodině, v kterou má krvavé koleno přijít – to máma místo „... lampa ještě svítila“ řekne: „... lampa zhasla!“

Po tomto se s křikem vyřítí krvavé koleno ze skryše a začne chytat děti, které před ním utíkají. Nikdo nechce, aby ho krvavé koleno chytlo. Kdo je ale první chycen, je v další hře krvavé koleno.

Hodně zábavy při hrách! ■